

Æble/PæreNYT

Nr. 21 // 18. august 2017

Husk mødet med konsulenter fra vores hollandske samarbejdspartner Delphy, samt konsulenter fra GartneriRådgivningen.

Mødet holdes kl. 14 - 17 **onsdag den 23. august 2017** på Hvidkærvej i Odense.

Se program sidst i nyhedsbrevet.

Tilmelding senest *mandag den 21. august*.

FÆLLES

Discovery

Afhængig af lokalitet begyndte høsten af Discovery i denne uge (uge 33).

Modenhed målinger

Information om målinger af modenhed (stivelse, fasthed, sukker) ligger på: https://www.landbrugsinfo.dk/Planteavl/Havebrug/Frugt-og-baer/Aebler/Sider/Modenhedskriterier_for_aebler_og_paeer.aspx

Når der samles prøver til målinger så udvælg frugter, som ser ud til være dem, som vil blive først høstklare. Husk så bare at plukkerne ofte tager mere med end det, som der er indsamlet til prøven, der er målt på!

Plukkevejledninger

- Plukkevejledninger på dansk, engelsk og polsk kan findes her: https://www.landbrugsinfo.dk/Planteavl/Havebrug/Frugt-og-baer/Aebler/Sider/Nyttige_tips_til_plukning_af_aebler_og_p.aspx
- På YouTube ligger en kort video med instruktion om høst af æbler. Talen er på polsk med hollandske undertekster: https://www.youtube.com/watch?v=Hw7NEJu_8wI

Plukketidspunkt

- Det præcise plukketidspunkt af de enkelte sorter vil afhænge af lokalitet, jordtype, grundstamme, træernes alder etc.
- Forhør dig altid med din salgsorganisation, hvordan de aktuelle høstværdier er for de enkelte sorter. Den enkelte salgsorganisation kan løbende ændre på værdierne for at tilpasse dem til årets variation.

INDHOLD:

FÆLLES	1
Discovery	1
Modenhed målinger	1
Plukkevejledninger	1
Plukketidspunkt	1
Fjern frugt med skader	2
Mekanisk beskæring	2
KONVENTIONELT	3
Clara Frijs	3
Pomoxon mod frugtfald	3
Calcium	3
Merpan	4
Sene viklere	4
Cerone - vær obs på plukketidspunktet	4
Discovery - behandlinger EFTER høst	4
SmartFresh	5
ØKOLOGI	6
Clara Frijs	6
Calcium	6
Discovery - behandlinger EFTER høst	6
Fyraftensmøde program	7

Fjern frugt med skader

- Monilia kan inficere som følge af hul i frugten (fuglehak, viklergrav, vækstrevner m.m.). Fjern inficerede frugter så nabofrugterne ikke smittes. Det gælder især hvor frugterne sidder tæt, som for eksempel i Aroma og Ingrid Marie.
- Når man alligevel er ude og fjerne moniliafrugter, kan frugter med bægerkræft også fjernes fra træerne. Frugterne genkendes lettere nu end ved høst ved at de er mere farvede/tvangsmodne i forhold til øvrige frugter på træerne.
- Æbler som er ødelagt af rød æblebladlus er ikke altid så iøjnefaldende, men kan have dårlig smag og være ødelagt indvendigt (se [Æblepærenyt 20 2017](#)), og bør ikke ende ude hos forbrugerne.

Fjern frugt inficeret med Monilia.

Fjern frugt inficeret med Bægerkræft.

Mekanisk beskæring

- Hvis der udføres mekanisk beskæring i plantagen, er det nu ved at være tid for mekanisk sommerbeskæring i de sorter, som har stor nok frugtstørrelse på nuværende tidspunkt.
- Når der beskæres skud og fjernes bladmasse på træerne, vil det have effekt på frugtstørrelsen ved at frugtstørrelsestilvæksten vil aftage. Til gengæld kan man få lys ind i træerne, og genvæksten ved beskæring på nuværende tidspunkt er betydeligt mindre end ved en tilsvarende vinterbeskæring. Det vil sige at man lettere kan få træerne i ro ved at beskære dem nu.
- Efter et par år med sommerbeskæring, kan træerne blive for svage i vækst. I så fald er det vigtigt at huske også at beskære om vinteren for at få gang i dem igen.
- Fjern syge grene manuelt.
- Husk at behandle mod frugttrækræft efter beskæringen – og hvis det er muligt så vælg en periode hvor det er tørvejr, så infektionsrisikoen for frugttrækræft er mindre.
- Der er stor risiko for solskold hvis der køres i perioder med stærk sol/høj temperatur, så vælg dage, hvor det er overskyet og moderat temperatur flere dage i træk.

KONVENTIONELT

Clara Frijs

- Erfaringer på Årslev viser, at **for tidligt plukket frugt taber mere vand end frugt, som er plukket på det optimale tidspunkt.**
- Pærer med "sten" er ikke så iøjnefaldende som andre skader, så hold ekstra godt øje med dette i de områder/parceller, hvor dette er et problem.
- Lagersprøjtning: Hvis frugten skal gemmes og der er frugter med skader f.eks. fuglehak, som der er gået råd i, og man vil forebygge rådgangreb på andre frugter (skadet/rådden frugt skal jo ikke med), kan der behandles med Signum (0,75 kg/ha og 7 dages behandlingsfrist) eller Switch (1 kg/ha og 3 dages behandlingsfrist).

Målinger udført på Årslev viser, at **frugt med skader f.eks. fra insektgnav frigiver store mængder ethylen**. Ethylen er et stress- og ældningshormon og vil have negativ påvirkning på frugt, som ikke er skadet. **Tag derfor ikke skadet frugt med i kasserne!**

Pomoxon mod frugtfald

- 3-2 uger før forventet høst kan sorter med tendens til frugtfald (Gråsten, Aroma og Pigeon) behandles med Pomoxon for at mindske frugtfaldet.
- Behandling kan ske frem til udviklingen af løsningsvæv er påbegyndt. Dette sker typisk omkring to uger før forventet høst. Efter dette tidspunkt vil en behandling være uden virkning.
- Behandlingsfristen på Pomoxon Extra er 7 dage.
- Der anvendes 0,5-0,75 l/ha Pomoxon Extra pr. ha. Sørg for god dækning og forhold som giver langsom optørring.
- Pomoxon Extra indeholder 29 g aktivstof pr l. Dispensation til anvendelse gælder i perioderne: 15. maj 2017 til 8. juli 2017 og 1. august 2017 til 9. september 2017. Tilladelse til opbevaring bortfalder den 9. september 2017. Ifølge Michael Nielsen/Grøn Plantebeskyttelse forventer firmaet Nufarm regelret godkendelse til 2018.
- Pomoxon med registreringsnummer (96-4) indeholdt 15 g aktivstof pr l. **Der har været anvendelses- og opbevaringsforbud af Pomoxon med registreringsnummer (96-4) siden 1. juli 2017.**

Calcium

- Det er aldrig er for sent at begynde med sprøjtning med calcium, men jo flere behandlinger jo bedre effekt.
- Udover over at forebygge priksyge og andre fysiologiske sygdomme, modvirker et godt calciumindhold i frugten også indirekte sygdomsangreb.
- Brug f.eks. følgende blanding: Calciumklorid 5-6 kg/ha + Aminosol 0,5 l/ha + Mantrac 0,25 l/ha + Zintrac 0,15 l/ha.

- Brug kun 5-6 kg/ha calciumklorid op til 22°C. Ved 22-27°C bruges max 4 kg/ha.
- Gå altid ned til 3-4 kg/ha calciumklorid i Mutsu/Boskoop.
- Tættere på høst kan der med fordel bruges CalciumForte med 5 L / ha pr behandling.
- At blande eller ikke at blande: Her før høst er der mange produkter som det er aktuelt at udbringe. Forståeligt nok vil man derfor gerne gøre det rationelt og blande så meget som muligt. Calcium bør imidlertid **ikke** blandes med blandt andet: svovl, bittersalt, MKP eller MAP.

Merpan

- Merpan 80 WG: Dispensationen gælder i perioderne: 1. april - 28. juli 2017 og 15. august - 12. december 2017.
- Æble- og pæretræerne må højst behandles 4 gange indenfor samme vækstsæson. Heraf må højst 2 behandlinger anvendes inden høst, dog ikke senere end 14 dage før begyndende høst.
- Hvis der for eksempel kun er udført 1 behandling i den første periode må der gerne overføres 1 behandling til den anden periode f.eks. således:
- En behandling i maj (i blomstringen dvs. før høst)
- En behandling f.eks. 20. august (før høst)
- En behandling f.eks. 20. oktober (efter høst)
- En behandling f.eks. 20. november (efter høst)

Sene viklere

- **Kontrollér for larver mellem blade og frugter helt frem til høst.**
- Hvis der ikke findes larver, vil sandsynligheden for bekæmpelsesbehov aftage, jo nærmere høstetidspunktet er.
- Finder man skade af sene viklere under plukningen af Discovery er det også en indikation på at der er sene viklere i plantagen.
- Der kan stadig være fangst af sene viklere så det er fortsat aktuelt at skifte feromonkapsler og limbunde.
- Der er 7 dages behandlingsfrist på Steward.
- Brug ikke Steward mere end højst nødvendigt. Steward skader nyttedyr herunder snyltehveps og ørentvist, der holder blodlus med mere i skak.

Cerone - vær obs på plukketidspunktet

Er der brugt høje doseringer af Cerone, kørt flere gange og/eller er der behandlet på et sent tidspunkt, bør man holde ekstra godt øje med frugtens modningsudvikling, så man undgår at blive overrasket, hvis frugten modner nogle dage tidligere end forventet.

Discovery - behandlinger EFTER høst

- Frugttrækræft: Når Discovery er tømt for frugt, bør træerne beskyttes mod frugttrækræft, da blandt andet de små sår efter plukningen er indfaldsport for sygdommen. Behandling med **Merpan** efter høst er aktuelt, hvis det er fugtigt/udsigt til regn. Brugere af RIMpro kan følge

varslingen af frugttrækræft i programmet. Undgå afdrift til sorter, som skal plukkes indenfor de første 2 uger.

- En standardbehandling vil være: **15 kg urea + 1,5 L/kg bor + 1 L zink pr ha**. Ved stort udbytte og lavt kvælstoftal i bladanalysen, køres denne blanding 3 gange for at styrke knopperne.
- Følg i øvrigt bladanalysen til at vælge hvilke næringsstoffer, der skal fokus på.
- Svovl: Har der været brugt for lidt svovl gennem sæsonen/op til høst kan det med fordel udbringes umiddelbart efter høst.
- Kobber: Hvis der er behov for det (jævnfør bladprøver) er det godt at få bladgødsket med kobber umiddelbart efter sidste plukning. Løvet er fortsat grønt og modtageligt for optagelse af næringsstoffer. Kobber i høj dosering er imidlertid negativt for både regnorme og bladkvalitet. Så længe bladene er grønne og fortsat fotosynteseaktive og der opbygges reserver i træet, bruges derfor kun en moderat mængde kobber: ca 0,5 kg kobberoxyklorid pr ha.
- Kvælstof: Hvis der har været et stort udbytte, udbringes 15 kg urea pr ha for at styrke blomsterknopperne. Kør gerne 3 gange med denne dosering.
- Bor og Zink: Hvis bladprøve viser lave bor-værdier, tilsættes Solubor (1,5 kg) eller Bortrac (1,5 liter). Ligeledes tilsættes Zintrac (1 liter), hvis bladprøve viser lave værdier af Zink.
- Magnesium: Hvis bladprøve viser lave Mg-værdier eller der er symptomer på Mg-mangel bruges 10 kg bittersalt.

SmartFresh

- Godkendt til æbler og pærer.
- Behandling med SmartFresh skal gennemføres indenfor et tidsrum på 7 dage efter høst.
- SmartFresh-behandlinger udføres af Jan Jager, som for bestilling kan kontaktes på telefon: 21 67 21 97.

ØKOLOGI

Clara Frijs

- Erfaringer på Årslev viser, at **for tidligt plukket frugt taber mere vand end frugt, som er plukket på det optimale tidspunkt.**
- Pærer med "sten" er ikke så iøjnefaldende som andre skader, så hold ekstra godt øje med dette i de områder/parceller, hvor dette er et problem.

Målinger udført på Årslev viser, at **frugt med skader f.eks. fra insektgnav frigiver store mængder ethylen.** Ethylen er et stress- og ældningshormon og vil have negativ påvirkning på frugt, som ikke er skadet. Tag derfor ikke skadet frugt med i kasserne!

Calcium

- Det er aldrig for sent at begynde med sprøjtning med calcium, men jo flere behandlinger jo bedre effekt.
- Udover over at forebygge priksyge og andre fysiologiske sygdomme, modvirker et godt calciumindhold i frugten også indirekte sygdomsangreb.
Brug kun 5-6 kg/ha calciumklorid op til 22°C. Ved 22-27°C bruges max 4 kg/ha.
Gå altid ned til 3-4 kg/ha calciumklorid i Mutsu/Boskoop.
- At blande eller ikke at blande: Her før høst er der mange produkter som det er aktuelt at udbringe. Forståeligt nok vil man derfor gerne gøre det rationelt og blande så meget som muligt. Calcium bør imidlertid **ikke** blandes med blandt andet: svovl, bittersalt,

Discovery - behandlinger EFTER høst

- Frugttrækræft. Brugere af RIMpro kan følge varslingen af frugttrækræft i programmet. Læsket kalk mod frugttrækræft må først bruges fra bladfald.
- Kobber: Hvis der er behov for det (jævnfør bladprøver og konsulent erklæring) er det godt at få bladgødsket med kobber umiddelbart efter sidste plukning. Løvet er fortsat grønt og modtageligt for optagelse af næringsstoffer. Kobber i høj dosering er imidlertid negativt for både regnorme og bladkvalitet. Så længe bladene er grønne og fortsat fotosynteseaktive og der opbygges reserver i træet, bruges derfor kun en moderat mængde kobber: ca 0,5 kg kobberoxyklorid pr ha.
- Kvælstof: Hvis der har været et stort udbytte, udbringes kvælstof for at styrke blomsterknopperne. **Aminosol** må bruges som ikke-økologisk gødning på økologiske marker, men ikke på spiselige plantedele. Dvs først efter høst. Aminosol har et indhold af kvælstof på 9,9 % og kalium på 0,9%. Aminosol må bruges med 2 x 2-3 l/ha.

Maya Bojesen
Tlf: 21 71 77 57
myb@seges.dk

Hanne Lindhard Pedersen
Tlf: 87 40 66 06/Mobil: 23 82 63 47
hlp@seges.dk

Lene Baarts
Tlf: 40 45 99 98
lba@seges.dk

Åbent fyraftensmøde

GartneriRådgivningen inviterer til åbent møde med indlæg af konsulenter fra vores hollandske samarbejdspartner.

Dato

Onsdag 23. august 2017 kl. 14.00 - 17.00

Sted

Hvidkærvej 29, 5250 Odense SV

Program

- **QMS og nyeste forsøgsresultater**

v/ René Bal og David van de Graaf, frugtavlskonsulenter, Delphy

Delphy har udviklet Quality Monitoring System (QMS®). Udgangspunktet for systemet er, at en plante reagerer på klimatiske påvirkninger. Ved at kombinere forskning og praktiske erfaringer er der udviklet afgrødespecifikke beregningsmodeller for vækst og produktion. Med QMS kan daglige beslutninger om dyrkningen optimeres.

Indlægget holdes på engelsk og oversættes ikke.

- **Status på plantebeskyttelsesmidler og biologiske midler**

v/ Michael Nielsen, Grøn Plantebeskyttelse

- **Æble- og pæresorter egnet til økologi. Nyeste forsøgsresultater**

v/Hanne Lindhard, GartneriRådgivningen A/S

- **Omlægningstjek. Hvad skal du forvente?**

v/Richard de Visser, GartneriRådgivningen A/S

Tilmelding

Deltagelse er gratis.

Tilmelding til Tine Jensen på taj@seges.dk eller 8740 6602
- senest mandag den 21. august 2017.

